

for at betegne, at Banen ikke maatte føres nordligere af Hensyn til Præstøs Interesser, idet man mente, at den da vilde skade Præstø. Men desuagtet, og uagtet der af Præstø Byraad blev nedlagt en bestemt Protest ved et Besigtigelseskommissionsmøde, blev Banen forlagt op til Viemose, som ligger væsentlig nordligere end det betegnede Sted, Skovhuse. Det havde til Følge, at Præstø maatte føle sig meget brøsthølden, idet den østlige Del af det store Kallehave Sogn, som er et ganske naturligt Opland for Præstø, blev taget fra den og henført til Vordingborg. Denne Ulempe blev yderligere forøget, da nogle Aar senere Jurisdiktionsforholdene bleve forandrede saaledes, at hele det store Kallehave Sogn blev flyttet fra Præstø til Vordingborg, ogsaa af Hensyn til, at Beboerne i den østlige Del af Sognet ved Jernbanen havde langt lettere til Vordingborg end til Præstø. Jeg mener derfor, at det vilde være ret naturligt, at det, om der nogensinde bliver Tale om at give Kossession paa en saadan Bane, maa være en Forbindelsesbane, som gaar fra Præstø over Mern til Viemose, som er det naturlige Sted for hele Frekvensen, ogsaa ad Møen til. Derved gaar man ikke Vordingborg nærmere, end Vordingborg gik Præstø forrige Gang. Man genopretter de Forhold, som bestode, før der var Tale om Jernbaner i Sydsjælland, aldeles uforandrede, og det synes jeg kun er ret og billigt. Jeg vil altsaa allerede paa dette Tidspunkt henlede det kommende Udvalgs Opmærksomhed derpaa. Det kan efter de Udtalelser, der ere faldne her, være, at man ikke naar saa vidt at komme til disse Jernbaner, som jeg har berørt, men jeg har ikke kunnet undlade at komme ind paa Sagen her ved første Behandling for at fremhæve mit Syn paa den.

P. Nielsen: Maa jeg sige den højtæredede Minister Tak for hans Stilling til Tanken om de elektriske Baner og tillige udtale en Tak til Jernbanekommissionen og til Folketinget for deres Stilling til denne Sag. Udvalget for Aarhus—Randers-Banen har nu arbejdet i 4 Aar og har foretaget mange Undersøgelser og fremskaffet mange Beregninger og Projekter, og det tror, at den kan blive et godt Foretagende. Udvalget har foretaget Rejser til Hannover og til Sverige og har begge Steder set elektriske Baner i Forbindelse med Levering af Lys og Kraft til den omliggende Egn. I Hannover besøgte Udvalget paa Vejen til Hildesheim en

Mand, som var ved at tærskle Hvede ved Elektricitet. Vi gjorde Ophold der og talte med ham om Sagen, og det viste sig, at Oplysningerne virkelig gik i den Retning, at det var meget billigere for ham at tærskle paa den Maade, end som vi vare vant til det herhjemme, ved Dampkraft. I Sverige saa vi en stor Fabrik, der havde brugt Dampkraft; Dampmaskinen stod der, men Ejeren var gaaet over til elektrisk Kraft, og han udtalte, at det var meget fordelagtigt for ham. Kraften fik han fra et Værk, der laa ude i en Mose, den blev nemlig frembragt ved Tørv. En Beretning om denne Sverigesrejse blev for Resten i sin Tid omdelt til Rigsdagens Medlemmer. Det omtalte Udvalg for Randers—Aarhus-Banen arbejder paa at bygge et stort elektrisk Værk, der kan afgive Lys og Kraft til en stor og vid Omegn og tillige Strøm til de elektriske Baner. Vi mene, at denne Sammenslutning kan gøre, at Strømmen til alt dette bliver billigere, end den kan leveres fra et lille Værk. De smaa Værker bruges og bygges i stor Udstrækning ogsaa i Jylland, men Strømmen derfra maa absolut blive dyrere end fra et saadant stort Værk. Ministerens Forslag lød jo oprindeligt kun paa to elektriske Baner. Her foreligger nu Forslag om 7 til. Alle de Egne, der her er Tale om, trænge haardt til Jernbaner, og kan det lykkes dem at gennemføre Sagen, vil det være et godt Bidrag til de forskellige Egenes Fremgang. Jeg vil tillade mig at anbefale denne Del af Forslaget til det høje Tings Velvillie, idet jeg gør opmærksom paa, at der intet Statstilskud forlanges til nogen af de her nævnte Baner.

Under Nr. 26 er der foreslaaet en Jernbane til Mariager. Jeg vilde ønske, at der kunde findes en Form for Gennemførelsen af en saadan Bane. Mariager By mangler jo haardt en Bane, og Egnen derude hører ikke til de fede Egne. Den vilde ved en saadan Bane blive noget mere ligestillet med andre Egne, der have været mere heldige. — Jeg vil ogsaa anbefale Nr. 27, en Bane fra Ryomgaard til Gerrild, eventuelt til Grenaa. Derude har Egnens Befolkning — der siges i 11 Aar — arbejdet paa at gennemføre denne Sag; jeg vilde derfor ønske, at det nu maatte kunne lykkes dem. — Jeg beklager, at Forslaget om at forbedre Aarhus—Karlundborg-Routen er udgaaet, og henstiller til Ministeren, om han ikke paa anden Maade kan bidrage til at fremme denne Sag, saaledes at Overfartsforholdene kunne